

MARTELA OY:N RAHASTO

Kansainvälisyyttä suomalaiseseen huonekaluteollisuuteen

Rahasto perustuu Martela Oy:n lahjoitukseen yhtiön perustajan, hallituksen puheenjohtajan, teollisuusneuvos Matti Martelan (9.11.1913–27.11.1987) täyttäessä 70 vuotta 1983. Rahasto edistää yritysten kansainvälistymiseen ja kansainväliseen kauppaan liittyvää tutkimusta ja näiden alojen opintoja.

Matti Sakari Martela syntyi Somerolla. Isä oli Matti August Malenius ja äiti Elli Siviä Eskelin. Matti tunsu vetoa liikemieheksi jo lapsena: hän haaveili auto-
tehtaan perustamisesta Somerolle. Hän oli hyvin opinhaluinen ja pääsi 1926 Helsingin Koelyseoon, josta tuli ylioppilaaksi 1932. Matti ja hänen veljensä Pentti suomensivat nimensä ajan hengen mukaan Martelaksi 1933. Matti alkoi ensin opiskella lakia, mutta vaihtoi Kauppakorkeakouluun ja valmistui ekonomiksi 1935. Avioliiton hän solmi kurssitoverinsa Maire Kohvakan kanssa 1938. Heille syntyi neljä lasta: Matti, Maija, Liisa ja Leena. He erosivat 1949. Toinen vaimo oli sisustusarkkitehti Liisa Valpuri Nironen, jonka kanssa Matti Martela avioitui 1949. He saivat kolme lasta: Pekan, Tuijan ja Heikin.

Valmistumisensa jälkeen Martela hakeutui Käkisalmen Saha Oy:n palvelukseen. Yrittäminen kiinnosti nuorta miestä, ja hän perusti vappuna 1939 Viialaan Huonekalutehdas Oy Loimun. Talvisodan jälkeen hän myi osuutensa ja perusti 1941 Riihimäen Puunjalostus Oy:n. Rintamalla hän oppi tietämään, kehen voi luottaa. Useat sodan aikaiset toverit olivat hänellä töissä ja hänen johtamansa yritykset tukivat aina runsaskätisesti sotainvalideja.

Martela oli 1945 mukana perustamassa konttorikalusteita markkinoivaa Tehokaluste Oy:tä. Hän hankki vähitellen osake-enemmistön itselleen, ja vuodesta 1949 lähtien Tehokaluste Oy oli perheyhtiö. 1950-luvulla yrityksen asiakkaina olivat valtio, kunnat ja sairaalat. Vuonna 1958 se oli ensimmäisen kerran kansainvälisillä messuilla Kölnissä. Suu-

Rahaston perustamistilaisuudessa 3.10.1983 (vas.) SKR:n hallituksen puheenjohtaja Jorma Routti, Heikki ja Matti Martela sekä SKR:n yliasiamies Matti Ilmanen (edessä). Kuva: SKR.

ria tilauksia tuli Neuvostoliitosta ja USA:sta. Suomessa aloitettiin aluemyynti 1961 Vaasasta. Ruotsiin perustettiin oma toimisto 1962, Englantiin 1978 ja Saksaan 1986. Oma tutkimus- ja testaus-toiminta aloitettiin 1966. Yrityksen nimi muutettiin Martela Oy:ksi 1969.

Matti Martela toimi aktiivisesti myös alansa järjestöissä, kuten Suomen Puusepänteollisuuden liiton ja Teollisuuden keskusliiton Yleisen teollisuusryhmän hallituksessa. Teollisuusneuvoksen arvonimi hänelle myönnettiin 1972 ja hän sai valtakunnallisen yrittäjäpalkinnon 1975.

Martela Oy:n toimitusjohtajana Martela oli 1948–1976 ja sen jälkeen hallituksen puheenjohtajana ja hallintoneuvoston puheenjohtajana vuoteen 1986. Jäätyään eläkkeelle 1976 hän toteutti pitkäaikaisen haaveensa matkustella ja vietti talvet Espanjassa.

Rehellisyys ja reiluus olivat Matti Martelalle tärkeitä peruseriaatteita. Hänellä oli selvät tunnesiteet isänmaahan, kotiseutuun Someroon, yritykseen, sen henkilöstöön ja laajaan sukuun. Hänen perustamansa rahasto jatkaa huonekaluviennin pioneerin kansainvälistymisen henkeä.

Osuuskunta Sigillum/Seija A. Niemi

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.